

ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΕΥΡΩΠΗ» ΠΟΥ ΣΥΝΥΠΟΛΟΓΙΖΟΥΝ ΤΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για το επόμενο Πρόγραμμα-Πλαίσιο της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία (2021-2027), «Ορίζοντας Ευρώπη». Το παρόν ενημερωτικό έγγραφο απευθύνει έκκληση για δράση με στόχο την ορθή ενσωμάτωση της αρχής των πολιτικών ισότητας των φύλων στους Κανόνες Συμμετοχής στο Πρόγραμμα «Ορίζοντας Ευρώπη». Απώτερος σκοπός είναι η ενίσχυση της ισότητας των φύλων στην κοινότητα και στις δομές του ΕΧΕ, καθώς και η ενίσχυση της καινοτομίας κατά την υλοποίηση πολιτικών για την ισότητα των φύλων στον επιστημονικό κλάδο.

Ένας από τους στόχους του νέου Προγράμματος-Πλαισίου σχετικά με τους κανόνες συμμετοχής είναι, συνοπτικά, η «απλούστευση των κανόνων». Απώτερος σκοπός είναι να βελτιωθούν οι οικονομικές και διοικητικές επιδόσεις του νέου προγράμματος. Αυτό θα επιτευχθεί αυξάνοντας τη χρήση απλουστευμένων μορφών επιχορηγήσεων, κατά περίπτωση, διατηρώντας την αρχή της ενιαίας δέσμης κανόνων συμμετοχής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διασφαλίζει ότι ο Κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, θα πρέπει να διατηρηθούν τα βασικά στοιχεία του συστήματος αξιολόγησης και επιλογής προτάσεων του προηγούμενου Προγράμματος «Ορίζοντας 2020» με την ιδιαίτερη έμφασή του στην αριστεία.

Το πρώην άρθρο 16 (Ισότητα των φύλων) του Προγράμματος «Ορίζοντας 2020» αναδιατυπώθηκε στην παρακάτω παράγραφο του άρθρου 6 με τίτλο «Υλοποίηση και μορφές χρηματοδότησης της ΕΕ»:

Προκειμένου να διασφαλιστεί το εν λόγω νέο άρθρο, καθώς και η δήλωση που πραγματοποιήθηκε στο προοίμιο της πρότασης ότι η διάσταση των φύλων θα πρέπει να ενσωματώνεται στο περιεχόμενο της έρευνας και της καινοτομίας και να παρακολουθείται σε όλα τα στάδια του ερευνητικού κύκλου, το GENDERACTION προβαίνει στις ακόλουθες συστάσεις για το Πρόγραμμα «Ορίζοντας Ευρώπη»:

- **Να θεσπιστούν ειδικά προσωρινά μέτρα (θετική δράση) στο πλαίσιο των Κανόνων Συμμετοχής για να προωθηθεί η συμμετοχή των γυναικών σε**

έργα του Προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη», και δη η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε επίπεδο των συντονιστών των έργων.

* Στην ενδιάμεση αξιολόγηση για το φύλο στο Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» εκτιμήθηκε ότι μόλις το 25% των έργων είχαν γυναίκες επικεφαλής.

* Η Ομάδα του Ελσίνκι για την ισότητα των φύλων στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας (εφεξής «Ομάδα του Ελσίνκι») ζήτησε να θεσπιστεί μια διαδικασία για την καλύτερη παρακολούθηση των χρηματοδοτούμενων έργων όσον αφορά στην ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στις ερευνητικές ομάδες.

- **Να σχεδιαστούν αποτελεσματικά μέτρα συμφιλίωσης του επαγγελματικού και του οικογενειακού βίου** που θα εφαρμόζονται στα έργα του Προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη» κατόπιν διαβουλεύσεων με τους ενδιαφερόμενους φορείς.

* Η Ομάδα του Ελσίνκι ζήτησε επιπλέον χρηματοδότηση ώστε να γίνεται νέα πρόσληψη για την προσωρινή κάλυψη μιας θέσης ή να παρατείνεται η ερευνητική περίοδος σε περιπτώσεις οικογενειακής/γονικής άδειας.

- **Να υποχρεούνται τα συνεργαζόμενα ιδρύματα να εγγυώνται ίση αμοιβή** στις προτάσεις χρηματοδότησης που υποβάλλονται.
- **Να ενισχυθούν οι απαιτήσεις και η παρακολούθηση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στις προτάσεις προσθέτοντας ένα πλαίσιο αναφορικά με την ανάλυση βιολογικού/κοινωνικού φύλου και αυξάνοντας την εμπειρογνομosύνη σε θέματα φύλου στο εσωτερικό της κοινοπραξίας.**

* Η ενδιάμεση αξιολόγηση για το φύλο στο Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» κατέληξε ότι δεν έχει ενσωματωθεί σωστά η διάσταση του φύλου στο ερευνητικό περιεχόμενο.

* Η Ομάδα του Ελσίνκι ζήτησε να απαιτείται ρητώς από τους αιτούντες να διενερ-

Το πρόγραμμα διασφαλίζει την αποτελεσματική προώθηση της ισότητας των φύλων και της διάστασης του φύλου στο περιεχόμενο της έρευνας και της καινοτομίας. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στη διασφάλιση ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων, ανάλογα με την κατάσταση στον σχετικό τομέα έρευνας και καινοτομίας, σε ομάδες αξιολόγησης και σε φορείς όπως ομάδες εμπειρογνομώνων.

Άρθρο 6 παράγραφος 9 της πρότασης Κανονισμού

γούν ανάλυση βιολογικού ή/και κοινωνικού φύλου και να συμπεριλαμβάνουν έναν εμπειρογνώμονα σε θέματα φύλου στις κοινοπραξίες για τα ζητήματα που αναφέρουν ρητώς το φύλο.

- **Να συμπεριληφθούν ζητήματα έρευνας και καινοτομίας που συνυπολογίζουν τη διάσταση του φύλου στα κριτήρια αξιολόγησης** (άρθρο 25 της Πρότασης Κανονισμού) ούτως ώστε οι προτάσεις να αξιολογούνται βάσει αριστείας –συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης βιολογικού/κοινωνικού φύλου σε περιπτώσεις όπου η έρευνα αφορά στον άνθρωπο ή έχει αντίκτυπο στον άνθρωπο– βάσει αντικτύπου και βάσει ποιότητας και αποδοτικότητας της εφαρμογής.

* Η ενδιάμεση αξιολόγηση για το φύλο στο Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» κατέληξε ότι πρέπει να αναθεωρηθούν τα κριτήρια αξιολόγησης και ο τρόπος εφαρμογής τους προκειμένου να αποφεύγονται οι προκαταλήψεις λόγω φύλου κατά την αξιολόγηση των επιτευγμάτων των ερευνητών.

* Η Ομάδα του Ελσίνκι πρότεινε τα έντυπα αξιολόγησης και οι κατευθυντήριες γραμμές παρακολούθησης να περιλαμβάνουν ερωτήσεις σχετικά με το φύλο στην Ε&Κ, καθώς και να θεωρείται αυτό προϋπόθεση για τη χορήγηση βαθμών αριστείας.

- **Να διασφαλιστεί η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στη σύνθεση των επιτροπών αξιολόγησης και μεταξύ των αξιολογητών (άρθρο 26 της Πρότασης Κανονισμού), η συμπερίληψη εμπειρογνομόνων σε θέματα φύλου μεταξύ των αξιολογητών και η παροχή κατάρτισης σε θέματα ισότητας των φύλων για τους αξιολογητές προκειμένου να καταπολεμηθούν οι προκαταλήψεις λόγω φύλου κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης.**

* Η ενδιάμεση αξιολόγηση για το φύλο στο Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» κατέληξε ότι είναι απαραίτητη η συμμετοχή ειδικών σε θέματα φύλου στις ομάδες εμπειρογνομόνων, στις επιτροπές αξιολόγησης και στις συμβουλευτικές ομάδες σε όλα τα επιστημονικά πεδία.

* Η Ομάδα του Ελσίνκι πρότεινε υποχρεωτική κατάρτιση σε θέματα ισότητας των φύλων για τους αξιολογητές, καθώς και τη συμπερίληψη εμπειρογνομόνων σε θέματα φύλου μεταξύ των αξιολογητών για τα ζητήματα που αναφέρουν ρητώς το φύλο.

Τέλος, σκοπός της πρότασης είναι να διατηρηθούν τα βασικά στοιχεία του συστήματος αξιολόγησης και επιλογής προτάσεων του προηγούμενου Προγράμματος «Ορίζοντας 2020» με την ιδιαίτερη έμφασή του στην αριστεία. Πρέπει να αναγνωριστεί ότι η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στην Ε&Κ αποτελεί καίριο στοιχείο αριστείας στην έρευνα, χωρίς το οποίο η Ε&Κ προσφέρει ατελείς και συχνά εσφαλμένες λύσεις και απαντήσεις, όπως επιβεβαιώνουν οι πρόσφατες μελέτες.

Παραπομπές

European Commission (2018) *Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing Horizon Europe – the Framework Programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and dissemination*. [And Annexes to it]

Helsinki Group on Gender in R&I (2017) *Position paper on H2020 interim evaluation and preparation of FP9*.

European Commission (2017) *Interim Evaluation: Gender Equality as a crosscutting issue in Horizon 2020*.

Επικοινωνήστε μαζί μας:

www.genderaction.eu
info@genderaction.eu
[@GENDERACTION_EU](https://www.instagram.com/GENDERACTION_EU)

Το εν λόγω έργο χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Έρευνας και Καινοτομίας «Ορίζοντας 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει της υπ' αριθ. 741466 Σύμβασης Επιχορήγησης.

Αποποίηση ευθυνών: Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο είναι αποκλειστικά του έργου και δεν αντικατοπτρίζουν τις απόψεις και τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την όποια χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στο παρόν.